

Příloha č. 1 výzvy č.03_22_044

Popis podporovaných aktivit (doplnění bodu 4.1 výzvy)

- 1) Podpora činnosti nestátních neziskových organizací v oblasti sledování projevů z nenávisli vůči Romům**
- 2) Podpora komunitní práce a komunitního organizování za účelem zvyšování občanských kompetencí Romů**
- 3) Podpora služeb pro rodiny s dětmi předškolního a školního věku za účelem posílení rodičovských kompetencí**
- 4) Podpora činnosti nestátních neziskových organizací v oblasti domácího a genderově podmíněného násilí na osobách z řad romské menšiny**

1) Podpora činnosti nestátních neziskových organizací v oblasti sledování projevů z nenávisti vůči Romům

Násilí z nenávisti se může objevovat především v podobě verbálního násilí, obtěžování, zastrašování a nátlaku, psychického násilí, fyzického násilí, sexuálního násilí, útoku na majetek, může být směřováno jak vůči jednotlivci, tak vůči skupině osob. Projev násilí z nenávisti může mít podobu osobního, telefonního, písemného nebo online útoku (například přes sociální média), formu demonstrace, veřejného projevu, mediální zprávy apod.

Mezi podporované činnosti této aktivity lze zařadit zejména:

- provádění **pravidelného monitoringu** a analýzy projevů násilí z nenávisti (předsudečného násilí),
- **edukace a osvěta terénních (sociálních) pracovníků** v oblasti rozpoznávání projevů z nenávisti u ohrožených lidí či komunit a znalosti dopadů tohoto násilí, v oblasti poskytování informací a podpory lidem, kteří se stali terčem takového násilí, jak situaci řešit, apod.,
- **osvětové a informační kampaně s cílem boje proti předsudkům, stereotypům, projevům násilí z nenávisti** (na internetu apod.) a **institucionálnímu rasismu vůči osobám z romské menšiny** (vyvracení mýtů a falešných zpráv),
- **osvětová činnost s cílem bourání předsudků uvnitř romské komunity**,
- **advokační aktivity** s cílem přijetí opatření na posílení právních záruk proti diskriminaci, rasismu, xenofobii, násilí z nenávisti klíčovými institucemi z veřejného i soukromého sektoru a politických stran a hnutí (hájení zájmů Romů a Romek, poradenská a konzultační činnost, iniciace jednání nad potřebou systémových změn a opatření s politickými představiteli o zástupci občanské společnosti, prosazování změn systémových opatření, prosazování konkrétní pozitivní změny ve veřejné životě),
- **posilování kapacit Romů/Romek** ve schopnostech domáhat se spravedlnosti v případě setkání s projevy nenávisti vůči Romům,
- **poskytování bezplatné právní pomoci a poradenství** v oblasti diskriminace, rasismu, xenofobii, násilí z nenávisti,
- **odborné vzdělávání pracovníků**, kteří jsou součástí realizačního týmu projektu.

Klíčové pozice v osobních nákladech pro realizaci aktivity:

- Koordinátor/vedoucí služby/programu
- Asistent koordinátora
- Specialista
- Advokační pracovník
- Právník
- Sociální pracovník
- Terénní pracovník
- Peer konzultant

2) Podpora komunitní práce a komunitního organizování za účelem zvyšování občanských kompetencí Romů

Komunitní práce/komunitní organizování (dále používáme pouze pojem „komunitní práce“) je založená na propojování sdílených **potřeb, zájmů, hodnot a existujících zdrojů** (lidských, materiálních, finančních či jiných) **uvnitř komunity** a na **stanovování dosažitelných cílů na základě možností dané komunity** – zplnomocňující proces, který vychází z posilování místních zdrojů. Toto zmocňování využívá silných stránek lidí z cílové skupiny a je posilováno zkušeností malých společných úspěchů zapojených lidí z cílové skupiny. Významně zvyšuje předpoklady pro udržitelnost výsledků a dosažených změn. Dále je komunitní práce zaměřena na podporu aktivizaci a participaci cílové skupiny a řeší témata, která přesahují jednotlivce.

Komunita musí mít nadefinovány společné cíle a potřeby, určovat priority, procesy a postupy práce, se aktivně účastnit řešení své situace/tématu.

V rámci výzvy bude podporována práce s komunitou v širokém slova smyslu, tedy nikoli výhradně komunitní sociální práce garantovaná kvalifikovaným sociálním pracovníkem. Pozice sociálního pracovníka jako garanta komunitní práce bude nezbytná jen v těch projektech, kde to charakter dané situace přímo vyžaduje (tzn. kde se jedná přímo o realizaci sociální práce, k jejímuž výkonu je příslušný výhradně kvalifikovaný sociální pracovník).

Subjektem komunitní práce je komunita/skupina lidí, které spojují společně definované problémy a podmínky, tj. členové komunity se nachází v situaci, která je zároveň spojena znaky sociálního vyloučení nebo ohrožení sociálním vyloučením, které jsou společně pro danou komunitu/skupinu (například otázka bydlení, posilování rodičovských kompetencí), nebo společně řeší témata spojená s integrací Romské menšiny (například zvýšení počtu kandidátů z řad Romů/Romek v místních volbách, zvyšování občanských kompetencí). Jejím cílem je posílit schopnost lidí žijících v komunitě/náležejcích k dané skupině společně zvládat/ovlivňovat znevýhodňující a obtížné interakce tím, že získají větší míru kontroly nad okolnostmi svého života; společným úsilím bude dosaženo komunitou definovaných cílů.

Větší míru kontroly nad okolnostmi svého života, kterým jsou společně vystaveni, dosahují příslušníci komunity prostřednictvím **práce celého společenství**, na kterém se podílejí všichni relevantní aktéři z komunity, příp. jejího okolí i celé společnosti, za podpory (organizační, vzdělávací, strategické a facilitační) **komunitního pracovníka**, který k tomuto účelu může využívat **širokou škálu metod** (od motivování, zvyšování sebedůvěry a podpory samo organizování členů komunity až po zapojování komunity do komunitního plánování, rozvoje lokality či případné iniciace legislativních změn).

Komunita je definována lokalitou/teritoriem/územím, kde žijí lidé, které spojují společné podmínky a problémy.

Sousedství¹ je často výchozím stavem. Lidé mají podobné potřeby a vytvoření komunitních vazeb může přispět k tomu, aby se učili svoji situaci řešit efektivnějším způsobem společnými silami a s využitím silných stránek/zdrojů v rámci komunity. **Posílení komunitních vazeb a budování komunity může tedy být cílem, k němuž komunitní práce směřuje, tj. aby osoby z cílové skupiny žijící uvnitř komunity byly schopny:**

- efektivně spolupracovat v identifikaci problémů a potřeb komunity,
- dosáhnout shody na cílech a prioritách,
- dohodnout se na způsobu realizace společně stanovených cílů,
- efektivně spolupracovat na požadovaných opatřeních.

---

¹ **Sousedství** = skupina lidí, které spojuje pouze místo, kde žijí/bydlí, vztahy mezi nimi jsou pouze sousedské; mají však často velmi podobné potřeby, k jejich řešení však nedospívají společnými silami, ale individuálně, což může leckdy zvyšovat napětí mezi jednotlivci (způsoby naplňování potřeb jedněch nemusí být v souladu se způsoby dalších osob v sousedství)

Principy komunitní práce:

1) Aktivizace = „probouzení“, rozvoj činnosti, samostatnosti členů komunity při řešení sdílených problémů vedoucí k participaci a ke zplnomocnění; proces podněcování členů komunity ke změně pasivního postoje a přístupu v aktivní, posílení pocitu „mohu ovlivnit podmínky, které mají vliv na mou životní situaci“.

Komunitní pracovník vyhledává přirozené autority uvnitř komunity, prostřednictvím nichž získává informace a mapuje potřeby komunity, navazuje spolupráci, motivuje členy komunity k převzetí iniciativy a odpovědnosti, nalézání způsobů řešení problémů a hledá způsoby zapojení neaktivní části komunity (preferované týmové role: iniciátor, povzbuzovatel, mediátor, facilitátor, hledač kompromisů, pozorovatel, koordinátor).

2) Participace = „podílení se“, účast na rozhodování a na přímé realizaci opatření na úrovni sousedství, vyloučené lokality, obce, města či mikroregionu. Participace zahrnuje široké spektrum aktivit. Horizontální participace na úrovni občanské společnosti může mít podobu zapojování lidí do sousedské a širší komunity, do diskuse nad důležitými opatřeními týkajícími se života v obcích. Vertikální participace („politická“) pak může zahrnovat účast lidí na procesech plánování, rozhodování, řízení, implementace a evaluace, podílení se na výkonu moci a sebeurčení (zapojování lidí do prevence a do rozhodovacích procesů na místní úrovni).

Indikátory dobré praxe ve vztahu k zajištění participace:

- všichni členové komunity mají dostatek informací o procesu a plánovaných/očekávaných výsledcích,
- minimálně každý segment či podskupina komunity má prostor pro aktivní zastoupení ve všech procesech demokratického rozhodování a plánování toho, jakým směrem a jakou rychlostí se v reálném rámci bude vyvíjet proces změny a jaké výsledky změny jsou pro ně žádoucí; participace není jen pasivní účastí na komunitním organizování, ale musí být vytvořeny podmínky pro možnost ovlivňovat rozhodování ve všech fázích práce a celkové směřování společné práce,
- každému členu komunity musí prokazatelně být umožněn aktivní podíl na komunitní práci (včetně práva nesouhlasit) a „vlastnění“ procesu i výsledků komunitní práce, nakolik chce a dle svých schopností může se do komunitní práce zapojit.

3) Zplnomocnění = „předání“, je možno chápat jako proces, metodu i cíl, kdy se komunita stává nezávislá a samostatná v řešení svých problémů a v rozhodování, je výsledkem uschopnění a zkompetentnění členů komunity, kteří znají své problémy, jsou si vědomi svých zdrojů/silných stránek a mají schopnost a kapacitu jednat a dosahovat vliv nad okolnostmi svých životů (mají přístup ke komponentům moci - vědění, dovednosti, rozhodování, sítě a zdroje), čímž jsou schopni maximalizovat kvalitu svých životů. Proces zplnomocnění probíhá skrze kritické uvědomění, participaci na lokálních záležitostech a partnerství zúčastněných aktérů. Výsledkem zplnomocnění je sdílení redistribuce moci².

4) Kolektivní/skupinová spolupráce = spolupráce se skupinami lidí, pro kterou je třeba vytvořit adekvátní podmínky (posilování vzájemné důvěry a sebedůvěry, vzájemná solidarita a pomoc, respekt k odlišnostem, dobrovolnost, rovnocennost, koncentrace na silné stránky lidí a komunit, otevřenost, informovanost, transparentnost, sebeorganizování na demokratických principech).

Komunitní práce je přístup, který spojuje lidi dohromady a vede je k tomu, aby prostřednictvím efektivního využití vlastních zdrojů uměli nacházet řešení svých problémů, aby dokázali hájit své zájmy a jednat v zájmu celku s ohledem na individuální potřeby členů komunity. Ukazuje lidem, že jejich přání a problémy jsou podobné/stejně jako potřeby jejich sousedů, že se jedná o problémy, se kterými si jeden člověk poradit nedokáže, společnými silami je ale mohou zvládnout.

5) Práce s místními zdroji, dosažitelnost úspěchů, udržitelnost výsledků a dosažených změn = zplnomocňující proces, který vychází z posilování místních zdrojů; koncentruje se na

---

² *Participativní přístupy v sociální práci: Bjelončíková, M., Glumbíková, K., Gojová, A., Gojová V., Ostravská univerzita, 2015*

silné stránky lidí a je posilován zkušeností malých společných úspěchů více lidí, vytváří předpoklady pro udržitelnost výsledků a dosažených změn.

6) Komplexní přístup = víceúrovňový, se zapojením různých aktérů, vyjednávání konsensu, využívání mnoha metod.

7) Zodpovědnost, sdílená zodpovědnost = vede k poznání, že pokud osoby z cílové skupiny chtějí změnu, mohou ji společně provést, mohou se podílet na utváření, nápravě a kontrole nejdůležitějších okolností ovlivňujících podmínky a v konečném důsledku kvalitu jejich života.

8) Reflektivní praxe a celoživotní učení = chápání reflexe jako významné složky učení. Reflexe představuje příležitost pro ohlédnutí se k předchozím událostem z praxe komunitní práce tak, abychom získali nové významy a poučení pro další zkušenost. Reflektivní praxi lze chápat jako záměrný proces zpětného ohlédnutí a přemýšlení o konkrétní situaci, který vede k hlubšímu vhledu do této situace a následné změně v praxi. Schéma modelu reflexe zahrnuje:

- Popis situace (Co se stalo?);
- Obrat k pocitům (Jaké pocity a myšlenky při dané aktivitě jsem prožíval?);
- Hodnocení (Co dobrého a špatného si z této situace mohu vzít?);
- Analýzu (Jaký smysl tato situace může mít?);
- Závěr (Co dalšího mohu udělat?);
- Akční plán (Pokud se dostanu do této situace znovu, co udělám jinak?).

Cílovou skupinou komunitní práce jsou členové místní komunity/sousedství = primární cílovou skupinou je romská menšina a sekundární cílovou skupinou další členové komunity/sousedství jako např. ostatní veřejnost, sousedé a další obyvatelé obce/sousedství/lokality.

Komunitní centrum/místo pro komunitní setkávání slouží jako veřejný prostor pro uskutečňování aktivit komunitní práce. Aktivity realizované v rámci komunitního centra naplňují hodnoty a principy komunitní práce, které jsou formulovány v základacích dokumentech komunitního centra či jinak veřejně deklarovány (principy aktivizace, participace, uschopňování, zplnomocnění, kolektivní spolupráce, sdílení zodpovědnosti atd.). **Konkrétní podobu aktivit v komunitním centru utváří cílová skupina** podle vlastních potřeb a zájmů s cílem zlepšit sociální situaci nejen jednotlivců, ale i komunity jako celku. Komunitní centrum by mělo být neutrálním a otevřeným prostorem, který umožňuje lidem scházet se, společně vytvářet aktivity a řešit sdílené problémy.

Budování místa k setkávání komunity a realizaci společných aktivit (klubovna, komunitní centrum apod.) může být součástí komunitní práce tam, kde podobné zázemí doposud chybí, nemá dostatečnou kapacitu či nevyhovuje z jiných důvodů. Členové komunity se postupně aktivně zapojují do přípravy a budování tohoto zázemí, plánování jeho zaměření a činností, rozhodování o jeho podobě, organizace aktivit, řízení a zajištění běžného provozu, vyhodnocení funkčnosti a efektivity. Již dříve aktivizovaná komunita může v rámci předkládaných projektů na komunitní práci vytvořit a provozovat místo či prostory, kde se komunita setkává a realizuje.

Projekty na komunitní práci musí povinně obsahovat všechny následující klíčové aktivity:

- KA 1: Mapování kontextu komunity a potřeb členů komunity
- KA 2: Práce na tématu a potřebách komunity
- KA 3: Tvorba sociální sítě a vazeb komunity na aktéry

Dále projekty mohou obsahovat tyto aktivity:

- KA 4: Vzdělávání realizačního týmu a aktivních členů komunity
- KA 5: Odborná/metodická podpora, supervize realizačního týmu
- KA 6: Evaluace / vyhodnocení komunitní práce se zapojením komunity

Klíčové pozice v osobních nákladech pro realizaci aktivity:

- Garant komunitní práce
- Komunitní pracovník
- Koordinátor/vedoucí služby/programu
- Asistent koordinátora
- Expert/odborný pracovník
- Peer konzultant

Vodítka pro předkládání projektů komunitní práce³

Jaký problém projekt řeší, - předmět projektu	<ul style="list-style-type: none"> • Vydefinujte konkrétní problém (případně problémy komunity/lokality), který chcete a jste schopni projektem na komunitní práci řešit. • Uveďte popis problému, upřesnění, proč je důležité ho řešit prostřednictvím komunitní práce (objektivní situace s bydlením, sousedským nebo občanským soužitím v lokalitě, statistiky, analýzy, šetření apod.), koho se problém dotýká (jaké cílové skupiny, případně dalších subjektů), jaké jsou důsledky neřešení problému (ekonomické, sociální aj.) pro cílovou skupinu a společnost v dané obci/lokalitě. Existují-li pro vaši lokalitu/komunitu data, uveďte také zdroj těchto dat. • Dále pak popište způsoby, jimiž se dosud problém řešil, jaká byla jejich účinnost, v čem a proč nebyly efektivní. Případně popište, z jakého důvodu se neřešil. (Pokud se objevil problém jako nový, popište, v čem je nový). • Doporučujeme uvést vazbu projektu (řešeného problému) na relevantní strategické dokumenty.
Cíle a očekávané přínosy projektu	<ul style="list-style-type: none"> • Stručně zmapujte a v samostatné příloze popište cílovou skupinu projektu/komunitu⁴ a její potřeby ve vstupní analýze (předběžnou analýzou nepříznivých sociálních situací, terénním šetřením v území, zapojením CS či na základě předchozího mapování potřeb CS). • Formulujte cíle projektu tak, aby reagovaly na řešený problém a výstupy klíčových aktivit vedly ke splnění cíle. • Upřesněte cíle projektu tak, aby byly konkrétní, reálně dosažitelné v daném čase a za daných podmínek, měřitelné a kvantifikovatelné (procentuálně, početně apod.).
Popis klíčových aktivit projektu	<ul style="list-style-type: none"> • Popište jednotlivě <u>všechny</u> níže uvedené klíčové aktivity tak, aby bylo zřejmé jak, kde, kdy a s kým bude komunitní práce probíhat. • Podrobně popište a konkretizujte obsah <u>všech</u> níže uvedených aktivit dle podmínek (kontextu) dané lokality/obce a zmapovaných potřeb komunity tak, aby vám poskytl jednoznačné metodické vodítko při realizaci projektu. • U <u>každé</u> z níže uvedených aktivit uvedte: období realizace dané klíčové aktivity projektu, místo a metodu. • U <u>každé</u> z níže uvedených aktivit stanovte konkrétní měřitelné výstupy, které povedou k dosažení cílů projektu. • U všech položek rozpočtu uveďte vazbu ke konkrétní klíčové aktivitě. • Aktivity seřadte za sebou dle časové posloupnosti a zajistěte jejich logickou provázanost.

³ Projekt by měl detailněji rozpracovat uvedené kategorie, zodpovědět na uvedené otázky a reagovat na místní specifika zjištěná ve vstupní analýze. Měl by být vnitřně konzistentní a logický (vazby mezi záměrem a cíli projektu → obsahem klíčových aktivit → výstupy klíčových aktivit → výstupy a výsledky projektu). Intervenční logika je správná, pokud se aktivitami dosáhne výstupů, které naplní projektový cíl. Dosažení cíle projektu musí přispět k řešení vymezeného problému.

⁴ Komunitou se myslí členové, na které zaměřuje komunitní pracovník svou pozornost. Komunitou (primární cílovou skupinou) jsou osoby z řad romské menšiny a aktéry (sekundární cílovou skupinou) jsou organizace, sousedství apod.

- V případě nedostatečného počtu znaků přiložte popis klíčových aktivit v samostatné nepovinné příloze.

KA 1: Mapování kontextu komunity a potřeb členů komunity

Mapování kontextu komunity probíhá dynamicky a průběžně. Klíčové pro proces komunitní práce je mapování kontextu komunity a potřeb v daném aktuálním čase. Doporučujeme mapování evidovat v časovém horizontu a včetně jeho vývoje. Doporučenou technikou jsou participativní veřejná setkání.

- Popište, jakými způsoby zmapujete kontext komunity, jaké nástroje a metody k tomu budete využívat v první fázi realizace projektu.
- Popište současný stav zmapování kontextu a potřeb komunity a jak na tento stav budete při realizaci projektu navazovat.
- Popište, jakým způsobem budete mapovat komunitu a ověřovat její potřeby i v průběhu projektu.
- Popište, jakým způsobem budete potřeby komunity evidovat a reflektovat.
- Popište způsoby aktivizace členů komunity.
- Případně popište, jakým způsobem budete analyzovat a využívat zdroje uvnitř i vně komunity.

Doporučujeme popsat výchozí stav komunity a na něm reflektovat popis navržených postupů a využitých metod, případně způsobů evidence činností.

KA 2: Práce na tématu a potřebách komunity

- Popište, jakým způsobem budete vybírat témata a potřeby pro účely realizace komunitní práce.
- Popište, jakými způsoby budete evidovat a koordinovat práci na analyzovaných potřebách a tématech, jaké participativní techniky budete při plánování a realizaci témat využívat.
- Popište, kdo bude na tématech a potřebách participovat a spolupracovat (jedná se o stávající vazby a sociální sítě, které jsou v lokalitě k dispozici).
- Popište, jakým způsobem bude tvořena strategie plánů a cílů určených komunitou, jaké procesy a techniky lze využívat pro celou komunitu.

KA 3: Tvorba sociální sítě a vazeb komunity na aktéry – multidimenzionální přesah, posilování sousedství, spolupráce s místními organizacemi, poskytovateli sociálních služeb a sociálními pracovníky obce

- Popište, jakým způsobem budete rozvíjet sociální síť komunity s aktéry a sousedstvím. Jedná se o konkrétní způsoby a metody, které mají mezikulturní a komunitní charakter.
- Popište, jakým způsobem budete podporovat posilování místních sousedství a komunikaci mezi nimi.
- Popište, jakým způsobem bude navázána spolupráce s místními službami na území obce a jak bude posilovat tuto spolupráci.
- Popište, jak bude nastavena spolupráce s obcí a jejími sociálními pracovníky a jak tuto spolupráci budete rozvíjet.

Doporučené aktivity:

KA 4: Vzdělávání realizačního týmu⁵ a aktivních členů komunity

- Popište, jestli a případně jakým způsobem využijete vzdělávání v oblasti facilitace a mediace (případně za účasti externího facilitátora nebo mediátora).
- Popište, jak často a jakým způsobem budete realizovat intervizní a metodické porady týmu zaměřené na reflexi postupů a metod komunitní práce.
- Popište, jestli a případně jakým způsobem využijete (externí) konzultace konkrétních technik a metod vhodných pro realizaci komunitní práce.

⁵ Vzdělávání pracovníků, kteří jsou součástí realizačního týmu projektu – přímých osobních nákladů projektu.

	<ul style="list-style-type: none"> ● Popište, jestli a případně jakým způsobem využijete vzdělávání v participativních postupech a metodách. ● Popište, jestli a případně jakým způsobem budou členové týmu absolvovat vzdělávací kurzy (povinně pro komunitního pracovníka) ● Popište plánované neformální vzdělávání aktivních členů komunity a realizačního týmu v průběhu projektu. <p>Doporučujeme vzdělávání realizačního týmu a aktivních členů v oblasti facilitace, mediace, zvládání konfliktních situací, práce s médii (PR a propagace). Doporučujeme vytvořit kompetenční model členů realizačního týmu (pro začínající projekty během realizace, pro navazující projekty před zahájením).</p> <p>KA 5: Odborná/metodická podpora, supervize realizačního týmu</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Popište, jakým způsobem budete reflektovat a naplňovat proces, realizaci jednotlivých činností a naplňování principů komunitní práce (viz dále „Vodítka pro realizaci projektů komunitní práce“). ● Popište, jakým způsobem bude probíhat metodická a odborná podpora vašeho týmu a jak bude evidována. <p>KA 6: Evaluace / vyhodnocení komunitní práce se zapojením komunity</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Popište, jakým způsobem budou zapojování členové komunity do procesu evaluace, kdo z externích subjektů / spolupracujících organizací se bude podílet na evaluaci projektu. ● Popište, zda se bude jednat o interní či externí evaluaci, případně jak bude externí evaluátor spolupracovat s realizačním týmem. ● Popište předpokládaný harmonogram realizace evaluace projektu v návaznosti na termíny přípravy průběžných monitorovacích zpráv a závěrečné zprávy. ● Popište, jaké evaluační nástroje budete využívat pro závěrečnou evaluaci dopadu projektu.
<p>Cílové skupiny projektu</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Z výčtu cílových skupin⁶ vyberte, konkretizujte a podrobněji popište členění místní komunity, na kterou se budete v projektu zaměřovat: <ul style="list-style-type: none"> ○ <u>Primární cílová skupina</u> <ul style="list-style-type: none"> - Romská menšina ○ <u>Sekundární cílová skupina</u> <ul style="list-style-type: none"> - Veřejnost – sousedé a další obyvatelé obce/území ● Ke zvolené primární cílové skupině doplňte bližší popis, který by měl obsahovat: <ul style="list-style-type: none"> - informace o identifikaci cílové skupiny, její velikosti a struktuře, - zda, jak dlouho a jakým způsobem se s CS pracovalo/pracuje, - jaká je pro tuto skupinu v obci/území dostupná síť služeb, - základní popis situace CS odvozený z aktuálních situací, terénního šetření v území nebo či na základě předchozího mapování situace CS u navazujících projektů, - posouzení potenciálu dosáhnout změny na úrovni místního společenství (včetně rizik neúspěchu) prostřednictvím aktivizace členů komunity, - popis zapojení CS v průběhu projektu. ● Uveďte zdroje předkládaných informací.

⁶ Výčet cílových skupin je uveden v bodě 4.3 výzvy.

3) Podpora služeb pro rodiny s dětmi předškolního a školního věku za účelem posílení rodičovských kompetencí

Aktivita se cílí na rozvoj rodičovských kompetencí a podporu sociálních služeb a zaměřuje se na podporu romských dětí (do 15 let věku) a jejich rodiče. V rámci podpory níže uvedených aktivit nesmí docházet k duplicitnímu financování z jiných zdrojů např. OP VVV, OP JAK, NPO apod.

A) Sociální služby

Podpořit lze sociální služby poskytované dle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, se zaměřením na romskou menšinu, konkrétně se jedná o tyto druhy služeb:

- sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi,
- terénní programy,
- nízkoprahová denní centra pro děti a mládež,
- odborné sociální poradenství.

Sociální služby budou podporovány v režimu služeb obecného hospodářského zájmu a financovány formou vyrovnávací platby, upravené Rozhodnutím Komise č. 2012/21/EU ze dne 20. prosince 2011 o použití čl. 106 odst. 2 Smlouvy o fungování Evropské unie na státní podporu ve formě vyrovnávací platby za závazek veřejné služby udělené určitým podnikům pověřeným poskytováním služeb obecného hospodářského zájmu (dále jen „Rozhodnutí č. 2012/21/EU“).

Podmínkou financování je registrace sociální služby v souladu se zákonem č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, dále zařazení služby do sítě sociálních služeb uvedené ve střednědobém plánu rozvoje sociálních služeb příslušného kraje, případně MPSV (nezbytný je soulad kapacit). Doložení Pověření k poskytování služby v souladu s Rozhodnutí č. 2012/21/EU bude požadováno až před vydáním právního aktu.

B) Rodičovské kompetence

Podpořit lze rozvoj rodičovských kompetencí se zaměřením na potřeby dítěte a dle věku dítěte:

- depistáž ohrožených dětí, spolupráce místních aktérů vedoucí k včasnému zachytu ohrožení s cílem včasné podpory a pomoci rodině a dítěti,
- podpora služeb v přirozeném (nebo důvěrném) prostředí dítěte (služby komunitní, terénní povahy),
- aktivizace rodičů, rodiny, využívání metod praktického nácviku rodičovských dovedností,
- podpora rodičovských skupin, peer programů, doprovázení,
- podpora participace dětí, posilování vlastní kompetencí dětí a mládeže, změna postojů a získávání pozitivních vzorů (peer mediace, mentoring) neformálním způsobem,
- podpora využití místních zdrojů, neformálních služeb a možností nejbližší k rodině a dítěti, v komunitě za účelem jejich podpory a rozvoje (mezigenerační výpomoc, matka matce, vrstevnické programy, spolužáci) ve smyslu koordinace propojování různých komunitních zdrojů, podpora svépomocných skupin,
- podpora mezioborové práce, fungování multidisciplinárních týmů,
- případová práce a spolupráce za aktivní účasti rodiny,
- osvěta a edukace aktérů pro oblast potřeb dětí a rodičovských kompetencí.

V projektech na podporu služeb pro rodiny s dětmi lze podpořit i **edukaci odborných pracovníků** (pracovníci pracující přímo s CS), **kterí jsou součástí realizačního týmu projektu** (v přímých osobních nákladech projektu) - profesní (odborné) vzdělávání apod.

Klíčové pozice v osobních nákladech pro realizaci aktivity:

- Koordinátor/vedoucí služby/programu
- Asistent koordinátora
- Sociální pracovník
- Terénní pracovník
- Pracovník v sociálních službách
- Pedagogický pracovník/speciální pedagog
- Psycholog/psychoterapeut
- Právník
- Peer konzultant
- Expert/odborný pracovník

Tvorba metodických materiálů v aktivitě na podporu ohrožených rodin nebude podporována z přímých osobních nákladů projektu.

4) Podpora činnosti nestátních neziskových organizací v oblasti domácího a genderově podmíněného násilí na lidech z řad romské menšiny

Aktivita je zaměřena především na vznik a rozvoj specializovaných služeb, na podporu vzniku nebo rozvoje činnosti mezioborových týmů, které aktivně řeší případy domácího a genderově podmíněného násilí v romských rodinách a mezi romskými LGBTIQ+ osobami včetně posílení odborných kapacit organizací.

Mezi podporované činnosti patří:

- podpora **přímé (individuální) práce** s oběťmi domácího a genderově podmíněného násilí a jejich rodinami – krizová intervence, poskytování bezplatného sociálně-právního, psychologického a sociálního poradenství, včetně psychoterapie,
- **podpora terapeutických programů** (individuální, párové, skupinové) a **svépomocných skupin**,
- **poskytování specializovaných služeb** pro oběti domácího a genderově podmíněného násilí na lidech z řad romské menšiny – podpora rozvoje nových kapacit současných specializovaných služeb/sociálních služeb a vznik nových specializovaných služeb/sociálních služeb, které se výhradně zaměřují na poskytování komplexní přímé odborné pomoci lidem ohroženým domácím či genderově podmíněným násilím z řad romské menšiny⁷, **včetně edukace odborných pracovníků těchto služeb**, kteří jsou součástí realizačního týmu projektu (přímých osobních nákladů projektu),
- podpora vzniku a pravidelného fungování **multidisciplinárních týmů** řízených NNO,
- **podpora síťování služeb** – vytváření **platform**, organizace diskusních setkání (například podpora spolupráce romských a proromských ženských organizací pro vytvoření platformy o dostupných službách a informacích o domácím násilí v romské komunitě),
- **provádění pravidelného monitoringu a analýzy** v oblasti domácího a genderově podmíněného násilí na lidech z řad romské menšiny – pouze jako doplňková aktivita⁸,
- **osvětové a informační kampaně** s cílem boje proti předsudkům, stereotypům, projevům domácího a genderově podmíněného násilí (na internetu apod.) vůči lidem z romské menšiny), osvětová činnost s cílem bourání předsudků uvnitř romské komunity – pouze jako doplňková aktivita⁹,
- **edukace (vzdělávací kurzy, workshopy, semináře)** pro klíčové a pomáhající profese (například sociální, zdravotní pracovníci/pracovnice, terénní pracovníci/pracovnice, pedagogičtí a nepedagogičtí pracovníci/pracovnice, policisté/policistky) zaměřené na zajištění rovného a kvalitního přístupu při práci s oběťmi domácího a rodově podmíněného násilí na lidech z romské menšiny, na oblast rozpoznávání projevů domácího a genderově podmíněného násilí a znalosti dopadů tohoto násilí, na poskytování informací a podpory lidem, kteří se stali terčem takového násilí, jak situaci řešit, apod.,
- **vyškolení romských sociálních pracovníků** pro práci s incidenty domácího násilí v romských komunitách,
- **přenos a implementace příkladů dobré praxe** – vytvoření nových řešení nebo využití dobré praxe pro poskytování relevantních služeb (včetně aplikace zahraničních příkladů).

⁷ V této výzvě nelze podpořit poskytování sociálních služeb, na které je zaměřena výzva č. 03_22_003 Zajištění dostupnosti sociálních služeb (odkaz na výzvu zde: [Zajištění dostupnosti sociálních služeb - Přehled výzev - www.esfcr.cz](#)), zejména se jedná o azylové domy a intervenční centra.

⁸ Tuto aktivitu lze do projektu zařadit pouze v kombinaci s jinými aktivitami, nelze předložit projekt, který by byl výhradně zaměřen na provádění monitoringu a analýz.

⁹ Tuto aktivitu lze do projektu zařadit pouze v kombinaci s jinými aktivitami, nelze předložit projekt, který by byl výhradně zaměřen na osvětové a informační kampaně.

Klíčové pozice v osobních nákladech pro realizaci aktivity:

- Koordinátor/vedoucí služby/programu
- Asistent koordinátora
- Psycholog/psychoterapeut
- Sociální pracovník
- Terénní pracovník
- Peer konzultant
- Expert/odborný pracovník
- Právník